

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

**Lathcen egloga de moralibus lob quas Gregorius papa
fecit - Cod. Aug. perg. 134**

Lathcen

[S.l.], [9. Jh.]

Liber X

[urn:nbn:de:bsz:31-10461](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-10461)

iuxta modum culpe cruciatur. Sed seorsum quantas confusio in damna-
torum mente subiungit quia ipsa quoque supplicia quae ordinata per iusti-
tiam ueniunt ordinata in corde morientium non sunt.

Et sempiternus horror inhabitans Inferni enim ignis tradit & in supplicio
dolorem sentiunt & in doloris angustia pulsati sepe pauore feruntur ut
& quod timent colorent & quod tolerant sepe pertimescant. hunc usque sententia
iob. **EXPLICIT LIBER NON. INCIPIT LIBER DECIMUS**

Respondens autem sophar na amathites dixit. Numquid multa loquitur
nonne ipse audiet? Nunc sophar na amathitis uerba contumelios incho-
antur cum dicit. Numquid qui multa loquitur non exaudiet. Iustorum
uerba quamlibet pauca sonuerint iniqui multa sunt quia quo eorum uita
refecant auditum grauant.

Et uerbosus iustificabitur. Certum est enim quod uerbosus iustificari
nequeat sed bonum bene non dicitur quia non tenditur cui dicatur.

Tibi soli tacebunt homines & cum ceteros iriseris a nullo confutaberis. Impe-
rita mens ueritatis sentias grauitate tolerat & silentium poenam putat.
Atque omne quod rectum dicitur de decus suae inrisionis arbitratur. Inde
sophar quasi irideri se per increpationem doluit primum menciendo
subiungit dicens.

Dixisti enim purus est sermo meus & mundus sum in conspectu tuo. Quia
beati iob dictorum meminit. quae falsis hoc uoce illius in pingua agnoscat.

Atque utinam deus loqueretur tecum & aperiret labia sua tibi. Labia sua deus
aperit cum uoluntatem suam hominibus per aperta iudicia ostendit.

Quasi ergo ad se iob sophar dicere est. Imperitiae tuae potius quam
poene compatior. Quia sola carnis prudentia predictum auertitatis
te spiritu uacuo agnosco. Si enim dei occulta iudicia agnosceres tam pecca-
tes contra illum sententias non sonares.

Ut ostenderet tibi secreta sapientiae. Publica sapientiae supne sunt.

opera cum dñs regit quos creat & aspirando adiuuat quos uisitacionis
suae lumine inlustrat. secreta uero sapientiae superne sunt opera
cum dñs quos creauit deserit

- E**t quod multiplex sit oſeius. quid lex dñi hoc loco accipitur nisi caritas
per quam semp in mente legitur precepta uitae qualiter in actione
teneantur quae utiq; multiplex dicitur quia ad cuncta uirtutum facta dila
tintellegeres quod multo minora exigaris ad dñm quàm meretur iniqui tatur
tatis tua. Dolor enim flagelli temperatur cum culpa agnoscitur quia &
tanto quisq; ferramentum medici paties tolerat quanta putridum conspiciat
esse quod sciat sed sopher iniquum uocat quē supna sententia laudauerat
- F**orsitan uestigia dñi comprehendis & usque ad perfectum omnipotentē
repperies. Quid dñi uestigia nisi benignitatem illius uisitacionis uocat
quibus p̄gredi ad superna prouocamur cum eius sp̄s afflatur tangim̄
quatinus usq; contemplationis speciem quandoq; mens inueniat
quem nunc quasi ac ergo subsequens per scām desideria explorat
- E**x celsior caelo est & quid facies. Profundior inferno & unde cognosces
longior terrae mensura eius & latior mari. Caelo excelsior ē quia in cir
cumscriptioe suis sp̄s cuncta transcendit. Inferno profundior quia trans
cendo subuehit. Terrae longior quia creature modum per entitate
suae aeternitatis excedit. Mari latior quia rerum temporalium
fluctus regens possidet uchos subpotentiae suae presentia coangustan
do circumde. Ad beatum ergo iob dñs excelsior caelo est & quid facies
& tr̄ usq; in mari. Ac si aperte dispecto dicat. Profunditatē eius atq;
excellenciam quando tu cognoscere sufficis qui uel uirtute ad summa
euehi uel temet ipsum reprehendere in temptationibus nescis.
- S**i subuerit omnia uel in unum coartauerit quis contra dicet ei? haec
secundum litteram manifesta sunt. Spirituali autē dñs uerit caelum
cū terribili & occulta dispensatione humane contemplationis celsitudine

destruit. Subuertit infernum cum malum ad de. terriora cadere pmit-
 tit. subuertit terram cum fructificatione boni operis aduersis intruentib.
 incertidit. Subuertit mare cum ipsa indim nra trepidatio considerato
 eius iudicii terrore turbatur. Caelum ergo simul infernusq. coartatur
 cum nra eandemq. mentem & subleuatio contemplationis inluminat
 & importunitas temptationis obscurat. In unum autem terra mare que
 coartatur cum unam eandemq. mentem & certitudo solide fidei ro-
 borat & tamen ex aliquantula mutabilitate p fidi eauradubietatis
 seruat. Licet autem. Quis contra dicet ei. Uel quis dicere ei potest cur
 ita facis quia diuinum iudicium iam nec inquisitione ualet cognoscere
 uel uirtutes quas tribuerat subtrahit. Uel has omnino non adimens
 uitiorum concuta in pugnatione permittit. al

- I**psa enim nouit hominum uanitate. & uident iniquitate nonne consi-
 derat. An si premissa ^{homo} pate facien do subiungeret dicens. Quo
 lerando succrescere uitam conspicio. iudicando dona confundit. Pri-
 us autem nosci uanitas & post consi derari iniquitas phibetur. Dñs enim
 hominum uanitatem nouit & iniquitatem considerat quia nec mino-
 ra delicta multa deserit & ad maiora ferienda sententius accingit
 Quo autem uanitas cum iniquitate mente p trahat exprimit dicens
Vir uanus in super biam erigitur. Vanitatis quippe finis est ut cum
 peccato mentem sauciat hanc ex culpa audacem reddat
Et quasi pullum onagri se liberum natu putat Qui ergo implere cuncta
 qua desiderat per effrenata libertate querit quicquid quam
 pullo onagri ee similis concupiscit ut utiq. discipline hunc lora non te-
 neant sed audent per siluam desideriorum currat
Tu autem firmasti cor tuum expandisti culpa ad eum manus tuas firma-
 ri autem cor non hoc loco per uirtutem sed per insensibilitatem dicitur
 quisq. autem per anxia insensibilitatis obdurescit quasi confirmat nec

Iniacula timoris superni configat. Cum culpa igitur ad dñm manus
extendere est contra largitoris gratiam de uirtute operū superbire

Siniquitatem quae est in manu tua abstuleris ac & non manserit in
tabernaculo tuo iniustitia. Iniquitas in manu est culpa in opere in
iustitia in tabernaculo iniquitas in mente

Tunc leuare poteris faciem tuam absq; macula. faciem leuare est in
dō absq; macula animum per studia orationis ac tollere / seruat

Et eris stabilis & non timebis. Quia tu inominus ad iudicem ppetat
quanto in bonis actib; solidius stat. Timorē autē superat qui stabilitatē

Miseriae quoq; obliuisceris & quasi aquarum quae preterierint non recor
daberis qui enim ad incommutabilia oculorum cordis figit presen
tia uitae aduersa tolerat & quasi nihil esse omne qđ labitur pensat

Et quasi meridianus fulgor con- surget tibi ad uesperā fulgor quippe
meridianus. In uespere uirtu tis renouatio est in temptatione

Sive iusto meridianus fulgor ad uesperam surgit quia quanta sibi
clartas in futuro maneat cūā occumbere coeperit agnoscat.

Et cum te consumptum putaberis orieris ut lucifer. Et notandum quod
nequaquam consumptus fueris: sed cum te consumptum putaueris dicit
quod uidemus indubitate est & quod speramus in constantia.

Et habebis fiduciam pposita tibi spe. Tanto namq; spes in dñm solidior sur
git quanto pro illo quisq; grauiora perculerit.

Et de fossus securus dormies. Sicut enim malis presentis securitas labore
ita bonis presentis labor securitatē perpetuā parit. Scī ergo effossi
securi dormiunt quidum sua intima uigilanter perpetrant a laborio
sis mundi operib; sub quietis ocio occultant.

Requiesces & non erit qui exterrat quem in solo aeternitatis deside
rio figitur nec prosperitate ac tollitur nec aduersitate quasatur

Et deprecabuntur faciem tuam plurimi heretici quod ipsi appetunt ut

magni hominibus uideantur. hoc alius p̄ magno pollicentur

Oculi autem impiorum deficient. Quia utiq̄ aeterna negligunt
& sola semper transitoria prestolentur. Sequitur

Et effugium peribit ab eis. Quia eorum malitia ab anim aduersi
onem iudicis quos eualeat occultare non inuenit.

Et spes illorum abominatio anime quia ea quae carnales ambiunt
spirituales iudicio r̄ctitudinis aduersantur.

HUNC USQ̄ SOPHAR NAAMATHITES DIXIT

Respondit iob & dicit. ergo uos soli estis homines quisquis preire omnes
ratione estimat quid iste alius quam se esse solū hominem exaltat.

Et uobiscum orietur sapientia. Qui enim solum se sc̄pere aestimat
quid alius quam hunc eandem secum oriri sapientiam putat quam
adesse alius abnuit. / tacet

Et inhiest cor sicut & uobis. Ut eorum superbiam corrigat esse se infe
riorem negat & ne suae humilitatis limitem transeat eē superiore

Quis enim haec quae nostis ignorat. Ac si dicat. Cum cunctis nota sint
quae dicitis de dictorum scientia singulariter cur timetis?

Quid eridetur ab amico suo sicut ego Inuocabit dñm & exaudiet eū
Inde enim in trase superne & exauditioni iungitur. Unde extra
se ab humana laude separatur

Deridetur enim iusti simplicitas. Quia utiq̄ ab huius mundi sapien
tibus puritatis uirtutis fatuitas creditur & omne quod innocen
ter agitur ab eis stultum putatur.

Lampas contempta apud cogitationes diuitum. bene autem iusti simpli
citas & lampas esse dicitur & contempta. Lampas qui inter uis flāma
caritatis fulgēt. Contempta quia exterius nulla gloria resplendēt decoris.

Parata ad tempus statutum. Statutum quippe contempte lampa
dis tempus est extremi iudicii predestinatus dies quo iustus quisq̄

qui nunc de spicitur quanta potestate fulgeat demonstrat
EXPLICIT LIBER DECIMUS. INCIPIT LIBER DECIMUS
A bundant tabernacula p̄donum & audacter prouocant dñm. beatus

ioh dispicientes inopiam suam dispicit cum nihil esset presentis uitae
diuitias memorat quas & reprobis narrat abundare dicens. Abun
dant tabernacula & it̄ quia plerumq; malico magis contra dñm
superbiunt quo ab eius largitate & contra meritum ditantur.

Cum ipse dederit omnia in manibus eorum. Sed quo modo igitur
ipse dat quod pre dōmissunt nequiter illud tollunt. Sciendum autē
quod aliud est quod omnipotens dñs misericorditer tribuit aliud qđ
iratus habere sinit. Quod enim iniqui tollunt hoc ipse dat quibus
ad rapinam possit & obsistere si misereri uoluisset. hietiam non imme
rito pre dōnes uocantur quidum loquuntur quae non faciunt in
usu locutionis suae uerba iustorum tollunt.

Nimirum interroga iumenta & docebunt te. Uolatilia caeli & indica
bunt tibi. Loquere terre & respondebit tibi & narrabunt pisces
maris. qui signorat quia manus dñi haec omnia fecerit. ac si aper
te dicat. siue sensu tardiores seu sublimia sapientes. siue terrenis
actibus deditos seu huiusmodi occupatos inquisitionibus requiras

Cuncta haec creatorem omnipotentē dñm facentur. Sed & iuxta spe
ciem litterae utiliter intellogi potest. quia omnis respecta cre
atura quasi dat uocem at testationis propriae ipsamq; habet
speciem suam. iumenta uel uolatilia terram uel pisces requirimus
dum consideramus quae nobis concorditer respondent quod cunc
ta dñs fecerit quia dum nr̄is oculis species ingerunt se a semetip
sis non esse testantur. Creator autē qui omnia condidit qualiter
& iam debeant administrare disponit.

Incuius manu omnis anima uiuentis & sp̄s uniuerse carnis hominis